

MIDDELAER, De, of "Bydragen ter bevordering van tael, onderwys en geschiedenis", maandblad dat als spreekbuis van een groep katholieke Vlaamsgezinden door **Jan-Baptist David** (Leuven) en **Harry Peters** (Rolduc) gesticht werd (oktober 1840 – juli 1943).

Het blad richtte zich tot onderwijzers en priesters. De redactie bestond aanvankelijk uit David en Peters, maar werd vrij snel uitgebreid met **Konstantijn Bogaerts** en **Jan H. Bormans**. In het prospectus (gedateerd 1 juli 1840) stelden de stichters van het blad dat zij, met het oog op de vooruitgang van de V.B., het bereiken van "eenparigheid in het spraek- en letterkundige" als belangrijkste doel stelden.

In tegenstelling tot wat programma en titel lieten vermoeden, was het blad niet echt onpartijdig. Tijdens de **spellingoorlog** (1839-1844) verdedigde het immers resoluut de Commissiespelling en trachtte ze bij het particularistische deel van het eigen milieu aanvaardbaar te maken. Ook nam het blad duidelijk stelling zowel voor (lager) onderwijs op katholieke grondslag uitgebouwd, als voor een "echt vaderlandsche" literatuur die rekening hield met de toen pas uitgevaardigde bisschoppelijke richtlijnen over 'slechte' boeken. Ten slotte werd een opmerkelijke belangstelling aan de dag gelegd voor wat zich in Noord-Nederlandse katholieke milieus afspeelde. Het blad omvatte drie afdelingen: "Taelkunde", "Onderwys" en "Mengelingen". De eerste was veruit de belangrijkste en werd vanaf januari 1844 tot het maandblad *De School- en Letterbode* hervormd.

LITERATUUR: M. de Vroede (e.a.), *Bijdrage tot de geschiedenis van het pedagogische leven in België in de 19de en 20ste eeuw*. I. De periodieken 1817-1878, 1973; – M. Baeck en A. Deprez, *De Midde-laer 1840-1843, De School- en Letterbode 1844-1845* (Bibliografie van de Vlaamse tijdschriften in de negentiende eeuw, nr. 18, 1987).

MARIO BAECK